

98 Animadverto etiam, ea quæ hactenus congesta sunt, ex quibus diximus, debere Ordinarium in controversiis componendis in processioribus; & similiter ortis (præ oculis sui habere, ut suum animum, & arbitrium melius possit informare) non ita necessitate ipsum, ut si omittat, suam queat compositionem executioni mandare absque metu violentiæ, ea namque pertinent ad justitiam principalem, seu injuritiam, judicii superiori de appellatione causa cognitio referunt, & pertinentem; non tamen ipsa nullam compositionem reddere queunt, ut locus sit regulæ. l. 4. §. condemnatum, ff. de judic. scilicet sententiam nullam non mereri executionem, & iudex, qui eam exequitur, deferendo appellationem, ab ea vim facere, de quo laetus suo loco agendum est Deo dante 3. p. cap. 9. d. princ.

99 Insuper unum porrò necessarium est adverteret ut appellatio, quæ prohibita extat per d. Concilii Trid. 13. s. 25. de regul. de quo ad principium à compositione supradictarum controveriarum, non ita absolute intelligenda est; sed tantum quoad unum effectum suspensivum: ita probat Cardinalium declaratio super eodem capitulo, verbo, amota omni appellazione, in hac verba: Intellige ad effectum suspensivum, sed cum provenit sententia Episcopi, bene appellari poterit ad effectum devolutivum, ex congregatis sententiis in una Hieracensi, &c. Hactenus de declarat, fol. mthi 436.

100 Ultimo loco pro hujus capituli complemantu animadverto, quod licet Ordinarii talis compositione sit concessa super controversia in processioribus, aliud erit dicendum de maleficiis, vulneribus, & delictis ibi commissis: putat, inter exemptos, vel laicos, quia tunc iudex, qui alias debet de eis cognoscere, & animadverto pertinet, puniri competit; ita in simili dicit Oldadr. in suis consiliis, quem vide in repertorio, verbo, compositione facta de contr. &c. & per id inquire consilium, qui in meis & aliis nunquam reperire potui, sed nihilominus doctrina in se iudicata est.

101 Ulterius circa hoc cap. 13. de reform. s. 25. de regula, ut quamvis ex eo detur Episcopo facultas ad fandatas controversias ortas inter ipsos regulares, intelligi tantum debere, dicit Decianus lib. 2. consil. 63. num. 10. quando ex ipsis controversiis sequitur scandolum; si autem illud non sequatur, non cognoscet Episcopus, quem etiam sequitur Cænedus in q. c. 26. 217. pro quo sunt ponderanda illa verba eiusdem Concilii ibi. 17. quæ perspice cum scandalo oriuntur.

102 Unum tamen quotidianum obiter non omissum, ut exempti omnes tam saeculares, quam regulares quicunque, etiam Monachi, ad publicas processiones vocantur, accedere compelluntur, ita tamen exceptis, qui in strictiori clausula perpetuo vivunt, juxta Concilii Tridenti dispositionem cap. 13. s. 25. de regul. teneant etiam Zerola in præxi Episc. 1. part. verbo processiones, §. 2. Emmanuel Rodriguez, quæf. reg. tom. 3. q. 36. Barbos. in remiss. ad idem Concilium. n. 4. Aloys. Ricc. Curie Archep. Neapol. decif. 9. Gratiani decif. 232. Bald. decif. 339. par. 2. charissimum mihi, ac doctissimum Perez de Lara in tract. de anniversa. & Capell. 1. p. cap. 24. num. 14. Joan. Franch. Leo in thesauro fori Ecclesiæ. 1. p. c. 8. 18. Joan. Hieronym. Campan. diver. jur. canon. rubr. 12. c. 13. n. 117. Marc. Anton. inst. major. l. 2. tit. 1. n. 55. idem Zerola in præxi. 1. par. §. excommunicatio causam materialis, ibi secundum fall. Vivaldi in candelabro. 1. part. tit. de absolutione. c. 13. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. quæf. 11. n. 18. Paul. Euse. tract. de visit. lib. 2. cap. 8. n. 12. Cænedus in quæf. can. q. 26. n. 16. qui post Zerolam referat sacram Congregatio Cardin. declarat. 32. ita censuisse, regulares; qui non accedunt ad processiones ab Episcopo indicatas, posse ab eo puniri per censuras & poenas arbitrarias, & alia juris remedii.

103 Confraternitates tamen laicorum nequeunt compelli, sed allici, & incitari, ut tradit Gratianus d. decif. 232. nu. 13. Perez de Lara ubi proximè, num. 16. & 17. affirmantes, ita fuisse decimum à fauncta Congregatio, sed si fecerint votum eundi, posse compelli ad observantiam voti, l. profanos, C. de paganis, l. 2. §. si decimam ff. de pollicitationibus, cap. ex parte, de censibus. Sed contraria, immo quod confraternitates laicorum eodem modo possint compelli ad processiones accedere, testatur, decimum fuisse Papiae Marcerat. eiusdem curie decif. 66. Barbosa in remiss. ad Concil. d. c. 23. s. 25. de regular. n. 5. ante finem, & vide Sair. dec. 5. de officio ordinis.

111 Hæc tamen processiones, ad quas accedere, possit Episcopus compellere supradictos, debent esse publicæ, ut declaravit sancta Congregatio, de qua, & quæ publicæ dicuntur processiones, & quales particulares, & de natura processiorum, & alius difficultatis, vide Capell. Tholosa. decision. 48. latè, & optimè Zerol. in præxi Episc. 1. p. verbo processiones, Campanill. diversi. jur. canon. rubr. 13. c. 13. d. n. 117. fol. 749. ad quos te remitto; cui conformis, quod dicit Felin. in cap. dilectus, n. 7. de offic. ord. ut hujusmodi processiones, ad 112 quæ reli glofi compelluntur, debent fieri ex gravi, & urgenti causa, quod etiam censent Abb. in cap. nimis prava, n. 3. & ibi optimè Marian. Socin. ex n. 7. de censibus prælatorum, Cæned. quæf. can. 26. sub num. 15.

CAPUT X.

A duobus judicibus delegatis, seu & aliis, in eadem causa se invicem inhibitibus, hinc inde appellationi emissæ, quis eorum non deferens vim faciet, & qui, si existant in diversis Senatus districtibus, ad quem sit recurrendum, ut uter vim faciat, declaratur: & generaliter quid, & quando à qualibet inhibitione, five perpetua, five temporali appellatio legitima dicatur.

SUMMARIUM.

- 1 Inhibitionis materiam qui traient.
- 2 Ab inhibitione appellationis non deferatur, anvis fiat.
- 3 Inhibitione dicitur sententia merè interlocutoria.
- 4 Ab interlocutoria non licet appellari.
- 5 Inhibitione an sit interlocutoria habens vim diffinitivæ.
- 6 Interlocutoria, quæ iudex se competentem, aut incompetentem declarat, habet vim diffinitivæ.
- 7 Interlocutoria habentem vim diffinitivæ iudex revocare non potest.
- 8 Inhibitionem potest idem iudex revocare, & reformatre.
- 9 Inhibitionis revocatæ, & repositæ effectus quales, ibid.
- 10 Inhibitionis revocatio an suspendatur per appellationem, ita ut gesta à iudice inhibito sine attentata.
- 11 Et quid si continetur datum irreparabile, aut ipsa revocatio haberet vim diffinitivæ.
- 12 Inhibitionis revocatio five expressa, five tacita per remissionem cause inferiori, non suspenditur per appellationem.
- 13 Inhibitione non causa gravamen irreparabile.
- 14 Ab inhibitione expedita abque cause cognitionem applicatio licita est.
- 15 Ab inhibitione canonice expedita, five ab ejus revocatione appellationi non deferens vim non facit.
- 16 & 17. Inhibitione non canonice expedita iustificat reddit appellationem suspensum.
- 18 Sententia nulla five interlocutoria, five diffinitiva etiam aliæ privilegia executionem non meretur.
- 19 Inhibitione minus canonica nulla est, & inferiorem iudicem non artat.
- 20 Inhibitione canonica fit per cause cognitionem, & partis citationem.
- 21 Cause cognitionis ad inhibitionem expedientum quemadmodum per superiorum sit adhibenda.
- 22 Inhibitione de causis nulla reddatur.
- 23 Inhibitione quod non causa attentata in notoriis, & in confessi & convicti. & quod illa causa etiam, ubi sententia sit privilegiata quonodo intelligendum.
- 24 Inhibere potest superior etiam in causis non appellabi-

libus, quando simul cum cause cognitione cognoscit de natura appellationis an sit privilegiata.

Secus si hujusmodi cause cognitio sit omisita.

Concil. Trident. s. 25. de reform. cap. 14. decla-

ratur, & à num. 81.

27 Inhibitionem non canonican, & nullæ de stylo Rotæ cauare attentata quomodo intelligatur, & seqq.

28 Stylus Rotæ extra Rotam non atenditur.

29 Inhibitione temporalis, quæ, de qua in l. 55. titul. 5. lib. 2. recip.

30 Super secessio utuntur judges Ecclesiastici omnes, ut per aliquod tempus inferior supersedeat in causa, donec exportentur acta, & ex eis se informet ad inhibendum, vel remittendum.

31 Inhibitione temporalis per aliquot dies an recipiat ap- pellationem, & seqq.

32 Forma inducā ad actum perpetuum, non extendit ad temporalem.

33 Jurisdictio dilatatio non dicitur ablata.

34 Super secessio ad quem effectum sit inducta, & quibus casibus locum habeat.

35 Inhibitionem temporalem non posse expediri absque cause cognitione, fundatur.

36 Inhibitione temporalis quod pariat inconveniens.

37 Inhibitionem temporalem prohibet lex Regia etiam auditoribus.

38 Ad absolucionem appellantis non debet procedere superior, nisi vix actis.

39 Inhibitione temporalis tandem de jure solemnitatem requirit, quam inhibitione perpetua.

40 Inhibitione etiam temporalis, quæ servatur forma, ap- pellationem non recipit.

41 Forma omisso reddit actum sui naturæ privilegiatione appellabilem, & attentatum inducit.

42 Inhibitionis requisiitu habentur pro forma ipsius, jux- ta Trident.

43 Forma omisso vitiat actum.

44 Actis ad Principem exportatis per viam recursus jude- des Ecclesiastici ex urbanitate tenetur supersedere.

45 & 46. Inhibitione virtute appellationis à diffinitiva re- quirit causa cognitionem, & in appellatione ab in- terlocutoria.

47 Super secessio requirere cause recognitionem in pun- do iurius verius est.

48 Super secessio stylus apud omnia iudicia Ecclesiastica prævaluat, & vim non fieri decernit Senatus.

49 Super secessio expedit iudex contra partem, ut in aliquo actu supersedeatur, que parte non ciuita revoca- tur; revocatio tamen intimatur.

50 A iudice dante se pro inhibito virtute inhibitionis legitime appellationem non esse deferendum, Senatus decernit.

51 A iudice dante se pro inhibito vigore inhibitionis nulla, & non canonica appellatione vel deferitur, vel tertium genus datur.

52 Inhibitione expedita ab uno iudice degente in unius Senatus districtu contra alium in alio districtu ex- istentem, quis Senatus pro tollenda violentia sit adeundus, ubi tres causæ diliguntur.

53 Senatus sit adeundus, sub cuius districtu est iudex, & cuius inhibitione appellatur.

54 Appellatio proponenda est coram eo iudice, à quo ap- pellatur.

55 Appellationem an sufficiat presentare in officio nota- ri postræ legendum iudicium.

56 Inhibens iudex a cuius facta dimicata appellatur, vim facit absque alterius dependentia, cuius dis- trictus attendens est ad recursum Regium.

57 Mandans committi delictum in alio territorio, quo districtus sit puniendus.

58 Senatus sit adeundus, sub cuius districtu sit iudex à quo appellatur, quia iustæ dedit se pro inhibito.

- 59 Senatus quis aedundus, quando est appellatum a facto
suum duorum judicium inhibentis, & inhibet obtem-
perantis, existentibus tamen in diversis districtibus.
60 Causa continentia dividit non potest.
61 Senatus duo de eadem violentia cognoscere, foret ab-
surdum, & inconveniens.
62 Senatus quilibet pro tollenda violentia adiri potest,
ubi appellatur a facto duorum judicium inhibentis,
& inhibit existentibus sub diversis districtibus,
Declaratur, quomodo sit intelligendum, ibid.
63 In uno districtu existens, se emissa agita occidat exi-
stentem in alio territorio, ab utroque judge potest
puniri.
64 Mandatarius, & mandans delictum committi in di-
verso districtu, ubi non punitur effectus, ab iuriis-
que districtus judicibus possunt puniri.
65 A conservatore inhibente ordinario appellationi
emissa, an non defers, vim faciat.
66 Ab inhibitione per conservatorem expedita, nulliter
tamen appellationi deferendum.
67 Conservatoris iurisdictione fundatur in notoria, &
manifesta iuria, & violentia.
68 Qualitas attributis iurisdictione prius apparere debet.
69 Qualitas iurisdictionis sufficit, quod in libello deduc-
atur ad tribundum iurisdictionis exercitum.
70 Qualitatem iurisdictionis non sufficit deducere in li-
bello, etiam quod ejus exercitum, si a principio sit
negata.
Quia tunc debet summarie, plene tamen probari ipsa
qualitas, ibid.
71 Jurisdictionis defectus aliis major reputatur.
72 Inhibitione non expeditur a non habente iurisdictionem.
73 Ab inhibitione non canonica appell. legitima dicitur.
74 Conservator, si orta controversia iurisdictionis non
conquiescat, ut arbitri eligantur, & illam dirimat,
vim facit si appellationi non deferat.
Concil. Trident. 13. refertur quod si ponitur com-
petentiam iurisdictionis ortam inter conservatorem,
& ordinarium, arbitri dirimant, intermixe in
causa conquiescatur, ibid.
75 A judge conquiescere debet, & procedente ad ul-
teriora, licita est appellatio.
76 A judge procedente post oppositam declinatoriam
appellari licet.
77 Inhibitione expedita tempore, quo judge debet conquies-
cere, est nulla.
78 Inhibitione de facto expedita per conservatorem or-
dinarium parere non tenetur.
79 De inhibitione minus canonica, & de injusta contra
jus idem est judicandum.
80 Judge quilibet possit cognoscere, an sua sit iuris-
dicio, & an queat ab alio inhiberi.
81 Inhibitionibus frivolis, & contra jus expeditis, non
est per judicem parendum.
82 Trident. plura determinantia in aliquibus
casibus est exequandam sententiam inhibitione non
obstante, declarantur.
83 Trident. decretum in aliquibus casibus non solum per-
mitit executionem, tollendo appellationem, sed ul-
tra procedit tollendo inhibitionem.
84 Inhibitione non ardet, ubi principi aliquem actum per-
mitit, non obstante inhibitione.
85 Dicte (nulla) negativa universalis omnia excludit.
86 Dicte (quicunque) est apta comprehendere causas
omnes etiam expressis maiores.
87 Dicte (quocum modo) includit ea, quae alias non
comprehenderentur.
88 A duobus judicibus se invicem inhibentibus appel-
lationi emissa per utramque partem, quis non defes-
ren, vim faciat.
89 Recipio ulterius prevalence, alter judge in eadem
causa inhibere non potest, nec iurisdictione ali.

- 90 Inhibitionis anima est jurisdictio.
91 Rescriptis à duobus judicibus pro utraque parte im-
petratis, qui valido uitetur, potest inhibere, & vim
nullam facit inhibendo, sed altius.
92 Rescriptorum duorum ab utraque parte imperatorum
quod prævaleat.
93 Rescriptum secundum ut priori prævaleat, triplex
prioritas requiriatur.
94 Competentia inter duos delegatos ad invicem se in-
hibentes diversorum rescriptorum virtute ab eis sim-
iliter dirimir, qui si discordent, arbitri eligantur.
95 Judge quilibet etiam delegatus cognoscit, an sua sit
jurisdictione.
96 Violentia à duobus delegatis ante competentiae deter-
minationem, & post eam potest deduci per Senatum ex
rescriptorum inspectione.
97 Senatus quis violentia aedundatur, quando appellatur
à duobus judicibus se invicem inhibentibus, de gen-
tibus in diversis districtibus, & quid quando ab uno
tantum appellatur.

N OMINUS usitate sunt in supremis Tribuna-
libus perdifficiles presentis capitulo questio-
nes, nam licet inhibitionum materiam latè fint
proseguere nonnulli, ut videre liberte per Vestrum in
praxi Rom. Cur. Vitali. in tract. clau. in clau. appell.
Mand. in tract. de inhibitione. Lancelot. Robert.
de attenta. 2. part. cap. 20. Martam in compilatio. deci-
sionis tit. 3. literal. 1. to conclus. 140. & per nonnullas
declarations Cardin. super c. 1. Jeff. 13. de reforma quas
adducit Barbofa in remissio, ad idem per totum, & alii
passim: nihilominus tamen nullus difficultum, de
quibus agimus, meminit. Quapropter non inutile vi-
debitur, in medium prius illam premittere generaler,
at ab inhibitione appellationi emissa judge non
defers vim faciat, & ut judge Ecclesiasticus vim
nullam inferre queat, si ab inhibitione superioris ap-
pellationi interposita non deferat: probatur fortiter,
nam inhibitione à judge expedita dicitur sententia inter-
locutoria mera: ita tenet Panorm. & alii in cap. tuam
col. 2. de ordine cogniti. optimè Philipp. Franch. in c. cum
cessante, num. 46. vers. 21. inhibitoria seu, &c. de ap-
pell. & ibi etiam Præfici. Federicus Senen. in confil.
96. factum, & alii 93. incipi factum, Doctores in
cap. etiam, de ordine cogniti. Socini confil. 99. Ser. ren.
n. 11. in 3. volum. quod etiam dicit Areui. 75. diligenter.
column. 4. sub vers. his premis. Rebuff in repetitione.
I. quod iustit. in princ. n. 85. ff. de re judic. Lancelot.
Robert. de attenta. 2. part. cap. 20. post inhibitionem in pre-
fatu. que. 1. num. 30. & ita nempe interlocutoria ap-
pellatur inhibitione in sui descriptione, quam videre est
per eundem Lancelotum ibi num. 7. Quintilian. Mand.
tract. de inhibitione. qu. 17. num. 4. sed ab interlocu-
toria non licet appellari, juxta dispositionem sacri Con-
cili Trident. Jeff. 24. de reform. c. 20. of cuius declaratione
late egimus, & curavimus suprad. c. 1. hac 2. p. per
totum, & ibi in eius corroborationem multa adduximus:
ergo si appellatio emitatur, justè potest judge delatio-
nem denegato.
Et post hæc omnia scripta hoc solo fundamento in-
veni Quintilianum. Mandos. in tract. de inhib. qu. 76.
dicentem, ab inhibitoria non appellari, vel appellari
eo modo, quo ab interlocutoria mera de jure civili,
cujus effectus non suspendit, per appellationem. Et
confirmatur, cum nec valet, dicti tam interlocutoria
viam habere diffinitivæ, quatenus iurisdictionem
judicis inhibitione tollit, vel suspendit, ejusque manus
ligat, adeò ut ad ulteriora valeat procedere abque
metu, seu reatu attentati, juxta qua latè Lancel. Mandos.
suprad. citati dicunt argumento illius doctrinae,
qua constat, illam dici sententiam interlocutoriam
viam
- 98 vim habentem diffinitivæ, qua judge se competentem,
vel incompetentem pronuntiat; ex gloss. singulari, in
auth. habita in fin. C. ne filius pro patre. Rom. in singu-
lare 129. Aufter in decis. Capella Tholof. quest. 88 Guido
Pape in decis. Delphinal, quest. 10. si judex, Corneus
in singulari s. incipit sententia Felini. in c. qualiter in prin-
cipe. 5. de accus. Decius in cap. pervenit 2. de appell. in
fin. Doctores in cap. significanti, off. delegati. Iff. in
I. 2. n. 38. ff. si quis in ius vocatus non iurit. Rebuff in
I. quod iustit. in prefatione, n. 43. de re judic. Valase. conf.
45. per totam & alibi passim; quoniam si propterea inhibitione
diceretur habere vim diffinitivæ, sequeretur exi-
de revocari, nec reponi possit iterum à superiori, ipsam
expediente, iuxta ea quæ vulgariter expoundit Docto-
res in cap. cum ceſſante, de appell. in d. quod iustit. & nos
late supra 1 p. 5. & n. 26. judicem revocare gravamen,
seu interlocutoriam, habentem vim diffinitivæ, nequa-
quam valere, sicuti non ipsam diffinitivam.
99 Sed hoc est falsum, quia judge superior, qui inhibi-
tionem expedivit, ipsam qui juri opimo iterum reposu-
nere, & reformare, ita confulit Federicus de Senis in
suo confil. 84. quod incipit, factum sic se habet, lequitur
Burriga in cap. cum teneatur, ubi Panormit. ad fin. de
appell. Philipp. Franch. in d. c. cum c. off. n. 46. ver-
ific. 10. inhibitor. & ubi dicunt, quod inhibitione, que
at per judicem ad quem, est interlocutoria, & ideo
posse revocari, & mutari per eundem judicem quan-
doconque: idem tenet etiam Rota in decisione 1. alia 15
138. si appell. de offic. delegati in novis, & in decis. 65.
alii 401. si appellatur, de appell. in novis, quales autem
sunt effectus inhibitionis repotito, & moderate, vide
late per Lancelot. de attenta. cap. 20. limit. 2. per totam,
quod maximè procedit, cum & ipsa revocatio, seu mo-
derato inhibitionis adhuc dicatur interlocutoria, quemad-
modum & ipsa inhibitione, tenent Federic. Burriga
Franch. & ceteri modò relati. Socinus confil. 97. Ser-
nijus, n. 11. in 3. volum. Rebuff. in d. repetitione I.
quod iustit. prefatione, n. 85.
Quæ de causa recte puto procedere Romæ doctri-
nam in dicit. decis. 1. alia 138. si appellatur, de offic. dele-
gati, in novis, & decisione 5. alia 461. de appell. in
novis, sequutas per Lancelot. loco superrimè citato n. 5.
affirmantes contra Alexand. sequutum Federic. de Se-
nis, contrarium illos sentire, illum in confil. 98. incipit.
Nicoll. illum in confil. 63. in causa, n. 4. lib. 3. quod
etiam si ab hujusmodi revocatione fuisse appellatum,
nihilominus sententia, & processus factus per primum
judicem inhibitione, dicuntur esse validi; quia talis
appellatio, tanquam à merè interlocutoria emissa non
suspendit inhibitionis repositionem, & moderationem,
simò ea non obstante, potest ad ulteriora, ad ejus
executionem procedere, abique metu attenati,
ex Lanceloto, & alii ibi, & juxta doctrinam seu dis-
positionem Concilii Tridentini sessione 24. de re
cap. 20. & Lante sententia, ff. de appell. recipien. & Lante
sententiam, Cod. quorū appellatio. non recipie. quod
aliud fore dicendum, si hujusmodi revocatione sententia
haberet vim diffinitivæ, vel dampnum irreparabilem,
licet si appellatio emitatur, justè potest judge delatio-
nem non possit.
Cujus rei ratio pendet ex regulâ 1. 4. §. condemnatum,
de re judicata, & quæ nōs, Deo dantes, in sui compo-
nationem cum labebimus infra. 3. p. cap. 9. quam etiam
illufraunt Doctores ibi, & Gratian. in regula 326. Afli-
ctis decisione 823. Capicuus decisione 107. numero 3.
Guido Pape decisione 50. numero 2. Menoch. de adi-
piscend. remed. 4. a numero 841. idem de adira.
questione 98. a numero 6. Octavia. Cacher. in
decisione Pedemontan. decisione 142. & alibi passim;
ex qua omnes uno ore proficitur, sententiam fine 18
diffinitivam, sive interlocutoriam, quanunquecumque
alias privilegiatam à jure, ut non obstante appelle-
lationem non sit qualificatum, scilicet, irrepara-
bile, & similiter sentit bene Mando. loco supra citato 13
dicit. que. 66. d. n. 9.
Facit insuper ad propositum, quod dicit Franc. in
cap. 1. n. 14. de appell. & Lanfranc. decis. 466. si judex,
Lancelotus in dicit. cap. 20. in prefatione n. 120. Car-
din. Tuse. in practica conclusione 141. n. 4. & 5. & per
Philippum Franc. in cap. dilecti, num. 14. de appellatio.
dicit Seccius de appellat. que. 3. n. 1. quibus locis
illud determinant, quod si judex omisla cause cogni-
tione deveniat ad inhibitionem, esset tunc iusta causa
appellandi, possetque ab eo appellari, ergo sequitur
per argumentum ab speciali, & à ratione cessante,
quod ipsius inhibitionis expedite sola per se (illis
non concurrentibus) non est sufficiens, iusta, nec
legitima causa appellandi Felini. in cap. dilectus 2. de
re script.
- Ex quibus, quæ singularia, verissimaque sunt, & 15
alii quo omittit, necesse detinetam diutius illam in hac
materia, regulam deducere: judicem Eccles. violentiam
nullam facere, nec omittit, si appellationi interposita
ab expeditione canonica inhibitionis, seu ejus revoca-
tionem, tanquam à merè interlocutoria sententia non de-
tulerit; quam regulam ultra fundamenta à nobis tra-
dita praxis supremorum tribunalium ita confiravit
hoc & approbat ut proxim. Et quotidie videmus in
causa vim non fieri, declarari, judicique caufam remitti,
& in hoc jure utimur.
Hanc tamen regulam velim intelligas: ut procedat, 16
quando ipsa inhibitione, seu ejus repotito, & revocatio
canonica facta sit; secus autem quando inhibitione non
canonica expediatur à superiori; quia tunc vim faciet
judge, si appellation ab ea interposita non deferat;
cum eo causa censenda erit appellatio. Qo seco
accipiendo puto Abbatis Panormitani doctrinam in
capite cum venienti, numero quinto, de restituione in
integr. dentis, inhibitiones contra ius factas inducer-
re nullitatem actus quantumcumque ab ipsa inhibitione
non fuerit appellatum, quatenus supponit a tali inhi-
bitione non canonica posse appellari. Idem tenet Deci-
sus in confil. quadringentesimo sexagesimo viijo, numer.
vigesimo, libro tertio. Tarius confil. 108. divino jure, numer.
decimo, & sequenti, libro 1. Lancelotus ubi suprad.
limit. 1. num. 8.
Comprobatur fortius isthac nostræ limitatio ex his,
quæ super diximus per Francum in capite primo, numer.
14. de appellatio. & Lanfranc. decisione quadrin-
gentesimo sexagesimo sexta, si judge. Lancelotum
Robertum in dicit. capite vigesimo, in prefatione questio-
ne quarta, numero centesimo vigesimo, Card. Tulchum
pract. conclusion. centesima quadraginta prima, numero
quinto, tomo quarto, quod si judge amilla causa cogni-
tione, perveniret ad inhibitionem, justam tunc est, & 17
legitimam causam appellandi ab ipsa inhibitione, qua-
tenus minus canonica à judge expedita fuerit (ut statim
videbimus) quibus quidem evidenter probatur, à
non canonica inhibitionis expeditione legitimam esse
appellationem, eique à judge necessario deferendum,
licet à sola inhibitione, cui hæc qualitas deficit, ap-
pellari non possit.
Et non solum à revocatione expressa, sed nec etiam
à tacita, qua sit per remissionem causa facta à su-
periore inferiori inhibitam (puta, ob non iustificatam ap-
pellationem) quia talis appellatio à remissione causa,
& sic consequenter à tacita revocatione inhibitionis
appellatio interposita non suspendit, nec oblitat, quo-
minus inferior inhibitus in causa queat procedere, ut
tenet Lancelotus jam citato loco, lib. limitatione tertia,
numero quarto, & quinto. Mando. de inhibitione, questio-
ne vigesima sexta, immo & quod gravamen illatum per
inhibitionem non sit qualificatum, scilicet, irrepara-
bile, ex dicit. cap. 20. Concil. Trident. & l. 2. ff. quorū ap-
pellat. non recip. & nos copiœ suprad. secunda parte, in
capite 1. per totum.
- Et non solum à revocatione expressa, sed nec etiam
à tacita, qua sit per remissionem causa facta à su-
periore inferiori inhibitam (puta, ob non iustificatam ap-
pellationem) quia talis appellatio à remissione causa,
& sic consequenter à tacita revocatione inhibitionis
appellatio interposita non suspendit, nec oblitat, quo-
minus inferior inhibitus in causa queat procedere, ut
tenet Lancelotus jam citato loco, lib. limitatione tertia,
numero quarto, & quinto. Mando. de inhibitione, questio-
ne vigesima sexta, immo & quod gravamen illatum per
inhibitionem non sit qualificatum, scilicet, irrepara-
bile, ex dicit. cap. 20. Concil. Trident. & l. 2. ff. quorū ap-
pellat. non recip. & nos copiœ suprad. secunda parte, in
capite 1. per totum.

quando ipsa sententia aliquo defectu sive jurisdictionis, sive citationis, sive ordinis omitti, alterius cuiuscumque actus substantialis judicii, vel actus necessarii, nullam esse confit; quia lex, vel dispositio de ea exequenda mentionem faciens, semper intelligenda est de sententia valida; non autem de nulla ex praefatis Doctoribus, & latè à nobis explicatur dicta tercia parte, capite nono, à principio.

- 19 Cum igitur verum sit inhibitionem minus canonice expediat, nullam esse & nullius effectus, inferiorum remque nullo modo arretet, ut constat ex dispositione sacri Concilii sessione 22. cap. 7. cuius sunt verba: Legati, & Nunzi Apostolici, Patriarchae, Primate, & Metropolitanus in appellationibus, ad eos interpositis, in quibusvis, tam in admittendis appellationibus quam in concedendis inhibitionibus post appellationem servare teneantur formam, & tenorem sacram institutionem, & præserium Innocentii IV. quæ incipit: Romana quacumque confuetudine etiam immemoriali aut stylo & privilegio in contrarium non obstantibus, aliter inhibitiones, & processus, & inde sequuta quæcumque sint ipso jure nulla: idem etiam probat text. in cap. Romana, cum §. si vero & si autem, Crenovatus per Tridentini decretum de appellationibus in 6. notat Speculator tit. de appell. §. de officio, vers. sed queritur. Felin. in cap. dilectus, el secundo column. penult. de scriptis. Geminianus in dict. cap. Romana, §. si autem, & si vero, Maranta de ordine jud. c. sexta parte, ita de appell. n. 196. fol. 195. & in terminis d. Concilii ejus mentionem facient tenet Graianus in regul. 40. in princip. Gondavalus de Paz in praxi, 5. part. tom. 2. cap. unic. n. 14. Maranta in de appell. n. 196. & 197. quomodo accipienda sunt que dixit Lancelotus de attenti. secunda parte, cap. 20. in præfatione, que questione 5. n. 165. qui omnes dicunt, hoc decreto renovatum esse in totum, & per omnia dict. cap. Romana, cum suis §. de appellat. in 6. Rota decisione 6. de appell. in antiquis, Marta in compilati. decisione tom. 1. titulo de inhibition. cap. 10. & 11. Joachim. Minting. decisione 87. part. 3. Gaipar. Guillerm. in Rota decisione 81. & 130. & decisione 219. parte 3. Marquesian. de commissio. secunda parte, cap. 1. num. 52.

- 20 Tunc namque dicitur secundum magis receptam, & communem sententiam canonica inhibitione: quando facta fuit prævia causa cognitione, & citata parte, ut testatur Covarruvias in prælicitis quos. cap. 24. num. 3. ubi alios ad id. allegat. Robertus Marant. ubi proxime, in dict. titulo de appellat. num. 196. Decisio Rota 54. alias 412. si appellatur, nu. 2. de appellat. in novis, & decisio 75. alias 357. nota quod attentata, de appellat. in antiquis Parifus consilio 372. in causa num. 15. libro quarto, Roland. à Valle consilio 77. vijo numero 24. libro secundo, tomo 1. Ruinus consilio 61. in lite, numero 28. libro 5. ubi alios allegat Ozascus decisione Pedemont. certo dies, sub num. sept. Felinus in cap. dilectus, el secundo, n. 24. de script. Vitali. in tractatu clausul. in clausula nihil novari.

- 21 Quoniam modo hæc cause cognitione sit adhibenda a superiori, antequam inhibeat in appellatione ab interlocutoria, vel a diffinitoria, vide exadæ per Lancelotum de attenti. d. parte, cap. 20. in præfatione, à nu. 12. & à num. 133. ubi circa interlocutoria, & per Gondavalum de Paz in dict. cap. unic. à nu. 24. ubi ad amissum in praxi & in theorica multa videbis, Marantam locis suprà citatis, & Tufchom prædicti. concl. tom. 4. littera I. concl. 144. per totam, & locis ubi supra.

- 22 Quamplures insuper sunt causæ, quarum defectus inhibitione nulla redditur de jure, concessit Lancelotus Robertus in sepe relato loco, 2. part. cap. 20. à nu. 6. cum pluribus sequentibus, & in limitationibus principalib. prima, & sepiam, & alibi passim, quas omnes per te videre poteris; sufficiet enim ita clare discreturn: lecto appellatio

28 appellatione suspendit talis inhibitionis effectum devolvitque ad superiorem causam juxta titulum ff. nihil novari appellatione pendente, & ea quæ suprà diximus. Deinde quia dictus stylus procedit in Rota, non autem extra ipsam, ut tenet & advertit Lanceolus prima liniat. princ. num. & sequenti, ubi etiam inquit ex aliis authoritatibus, quod stylus Rota non attendit extra curiam in lice vertiente partibus, ubi allegat ad hoc plures decisiones Rotæ: vide quod latè suprà t. p. 3. à num. 19.

Hodie tamen ex nova dispositione sacri Concilii Trident. dict. sess. 22. de reformatione, cap. 7. hic stylus non potest procedere, nam cum per ipsum renovatum sit cap. Romana, de appellationibus in 6. idque in omnibus, & per omnia cultiudini decernitur, omnino ad ius commune redactum est, facta expresa derogatio ne cujusque confuetudinis, & privilegiis, ibi, servare teneantur formam, & tenorem sacram constitutionem, & præserium luceat in Quarti, quæ incipit Romana, quacumque confuetudine etiam immemoriali, aut stylo, & privilegio in concursum non obstantibus, &c.) & hoc ita etiam, licet in causa quodam particulari adnotaverit Lanceol. dict. cap. 20. in præfatione, questione 5. num. 165. & probatur etiam expressa in nova Cardinalium declaratione super ejusdem Concilii decreto ibi cap. Romana, de appellatione in 6. servari debet etiam appellationibus ad Sedium Apostolicum interpositis, &c.

Maxime quia per talen inhibitionem ad tempus, & cu fassheri statim potest, non dicitur ablata iuridictio, quia hot differtur, non auferit: textus est in l. quies. Cod. de presibus Imp. offendit, ita in similibus terminis (nempe dom acta ad principem trahuntur, ad quem clericis oppresibus configit) dicit Octavianus Cacheran. in decisionibus Pedemontanis, decisione 30. num. 18. ad fin.

E huic praxi, & generi inhibitionis assentitur Gon-
davalus de Paz in praxi, & part. tomo 2. cap. unic. num. 34.

14. verificulo solent item nonnulli, folio 18. ubi dicit, quod nonnulli superiores eo ipso, quod appellans coram ipso presentantur cum Apostolis, siest excommunicatus, solent eidem dare mandatum, quo præcipiunt judici inferiori, ut per quindecim dies, vel aliud certum tempus excommunicatum absolvat. Vel quando causa est criminalis, ut supercedat executioni sententiae per aliquod certum tempus, interim dom acta processus ad ipsos transportent, quibus viis, & in peccatis, vel ad inhibitionem perpetuam, vel ad remissionem cause devenient, cuius etiam ad idem meminit Zerola in praxi Episcop. secunda pars, verbo appellatio. &c. iterum, ibi: qui ningen Oydar femanero puela dar inhibitione perpetua, ni temporal, &c. ita temporalis inhibitione utuntur nonnulli superiores iudices Ordinarii, vel delegati, de causa appellationis cognitioni, quæ præcipiunt inferiori, ut per aliquod tempus necessarium ad transferendum processum, & se ex eius actis informandum de legitimis appellationibus, in causa, & sententia executione supercedat, ut notant Paz & Zerola statim citati, de quo idem in l. 54. antecedenti d. tit. 5. codem lib. 2. recop. ibi: T mandar so brefer en la ejecucion, & iterum: T que antes de inhibir mandar sobrefer, &c. & idem probatur in l. 1. titul. 2. lib. 3. recop. quapropter non abs re est, ut hoc genus inhibitionis temporalis, & breviter a nonnullis pragmatists appellata, sumptu vocabulo a supercedere, quod significat dilacionem, donec aliquid sit: text. est in c. 2. ibi, donec Romanum Pontificem confluent executioni supercedente utraroque, &c. de officio delegati.

15. Hoc etiam partem defendens curant nonnulli ex doctrina Andreae Gailli. lib. 1. observatione 144. constitutuenter differentiam inter appellationem a diffinitoria & ab interlocutoria, ut in illa iudex superior statim cum citatione possit inhibitionem expedire, in lita autem non cuius redit rationem ibi: et quo conflatente citationem, auctorum exportationem, & cause cognitionem posse inhibere; idem etiam probant ex Sig. philo de literis gratia, & in l. 1. verificulo in communitatis justitiae, fol. 133. verbo, nihilominus hoc non obstat: qui indistincte tenet, itaque practicari affirmit, quibus omnibus constare videatur, ab hac inhibitione temporali, tanquam ab interlocutoria (ex his quæ suprà, de perpetua dixa) maxime cum canonice expeditiatur, etiam non adhibita cause cognitione, appellari non posse.

Sed his non obstantibus, contrariam partem de jure 35 veriorum esse videatur, vim fieri declarandum, a superiori expedita, appellatione emissa non detulerit. Primo, quia talis inhibitione per aliquot dies nullius, vel saltem modici, & parvi judicii esse potest: textus est in l. si debitori, ibi, nec enim damnum magnum est in mora modici temporis, ff. de judicis, sed ubi consideratur modicum, & temporalis præjudicium non plenum, minimè etiam admittitur ap. collatio, l. 1. cum ratione, Cod. de momentaria professione fuerit appell. ubi ideo in postfitorio negatur appellatio, quia non perpetuum, sed temporale, & momentaneum est ejus præjudicium, interim dum super proprietate, & iudicio plenario termiñatur lis: ergo idem dicendum venit in appellatione.

Secundò, quia forma, & solemnitas in jure descrip-

descripta à iure inhibitionibus cum clausula irritat: scilicet, causa cognitionis exactus processus cum citacione parti, & pariter adaptatur inhibitionibus temporalibus, cùm ab utraque idem oritur inconveniens, quod ius excludere intendit, ne ita de facili inferioris jurisdictione vilpendatur, tollatur, vel suspendatur, pro quo praesumit ius certum, & juridice processum; ac 36 ideo maturitas in superiori defideratur per idem Concilium, tam in admittendis appellationibus ab eo, quam in decernendis inhibitionibus, ut prout ex actis cognoscatur, an iure, vel iuris petatur inhibitus; potuisse enim hac captiosa via aperta, passim & assidue juris intentio transfigra, multoties cupiens, nonnullas sententias debita executioni pertrahi, appellatione non obstante, quae vix completeretur, nisi hujusmodi impertinens, cautelosa, & calumniosa rimula clauderetur, ut constat ex dict. I Regia 54. titulo quinto, libro secundo recopilatione, ibi: Que muchas veces se siguen muchos inconvenientes, &c.

37 Idem etiam exprefso ex autoritate falso tem legis Regia 55. & 1.54. tit. 5. libro 2. recopilat, ubi disponitur, quod etiam auditores supremorum tribunalium non expediant inhibitiones, etiam temporales ante exportationem actionum, & causa cognitionem, ut constat ex dict. I. 55. ibi: No se de inhibitione alguna aunque sea temporal, hasta tanto que el proceso se trayga á nuestra audiencia, y sea visto en ella, &c. & iterum: Quenengun Oyder remanero pueda da inhibition perpetua, ni temporal, y si le llevare á el en provision, la remitá á la sala, para que allí se vea por tres Oydres, & in 1.54. ibi: Que antes que los dichos nuestros Presidentes, y Oydres sobre ello provean lo miren mucho, y que antes de inhibir, ó mandar sobre fer, manden nosotros Corregidores, &c. que imbién tarazon dello, &c. Ex quibus iuribus suis maturè a tan gravissimi conditoribus latet patet, eandem formam, & eadem solemnitas fore necessaria adhibendam in inhibitionibus temporibus, quae in perpetuis, quae leges satis faciem declarant ius commune, & Tridentinum, si forte foret obseverum hac in parte.

38 Quod etiam probari videtur ex decreto Conc. Trid. sess. 12. de reformat. c. 3. ubi prohibetur ab absoluto, non appellantis non procedi, nisi viis actis superiori, ibi, appellans coram judice, ad quem appellavit, acta primæ instantie omnino producat, & judex nisi illis viis ad eum absolitionem minimè procedat, &c.

39 Quo supposito replete infertur, vint fieri, si appellatio interposita à temporali hac inhibitione non deferatur, nam cùm formam, & solemnitas in ea expedienda requiri omisso ipsam vitiare constet, redargue nullam; sequitur, ut exequi non possit ex regula I. 4. 5. condemnatum, de re judic. ac propterea, appellatio legitima reputatur, & ut tali ei deferendum, ut supra dixi, inhibitione perpetua minùs canonice expedita, quod omne in hac temporali locum habet, quo satis factum remanet secundo argumento contraria pars, quo dicebatur, formam à iure requisitum tantum obtinere in perpetuis inhibitionibus, quia iura de temporalibus mentionem non faciunt, quia contrarium verius esse, probavimus ex sui generalitate, & virtute, modoque disponendi.

40 Nec etiam oblitus cetera, & non primum, cui factor ex ratione, nempe, modici, & temporalis præjudicium inhibitionem temporalem reddi inappellabilem, quando scilicet in ea servatur forma à iure inducta, & sic quando expeditur viis actis processus, & causa cognitionis exhibita, quae in ea requiriuntur, ut dictum est; secus autem, quando in d. forma peccatur, quae formæ omisso reddit actum appellabilem, licet alias inappellabilis effet, ut in eodem iudicio momentanea professionis, & remedio dict. I. Cod. si momentan. professione, &c. in argumento allegata, & probant

multi relati à Menochio de adipicenda pessime remedio 4. à n. 84. cum sequentibus, Pedemont. dec. 25. num. 22. Rodriguez de annuis redditibus, l. 1. c. 17. à num. 66. idem Menoch de arbitrar, q. 98. dn. 6. & in aliis etiam pluribus casibus, ut videtur licet per Capitum dec. 167. n. 3. Guido Papa decisione 50. n. 2. Gratian. In r. gula 326. Afflits decisione 823. cum pluribus aliis infra, suo loco citandis. Et quod illa requisita pro forma inhibitionis requirantur, probat d. Trid. decretum, ibi 42 fervare tenetur formam, & tenorem facrum constitutionum, &c. cuius omisso generaliter alloctum vitare, text. in l. cum ibi, § prior ff. de transfigro. 43 l. hoc confutissima, circa prin. C. de testament. authentica porrectum. C. de sacrosan. Eccles. cap. cum dilecta. de script. cap. Pisanis de restitu. spoliis. c. venerabilis de officio deleg. & latè profecitur, explicat, & declarat Vantius de nullita. sententiarum, iii. quo. & quibus modis nullatas, &c. à n. 48. cum pluribus sequentibus, & in specie probat Trid. ibi, aliter inhibitiones, & processus, & inde sequuta, quoquaque sint ipso iure nulla. Igmar licet de se per talis temporalis inhibitus canonice expedita ea ratione, de qua in argomento fiat inappellabilis, tamen si minus canonice, & absque causa cognitionis expediatur, cùm nulla redditus, appellabilis efficitur ex his authoritatibus relatis per regulam I. 4. 5. condemnatum, ff. de re judi. de quo latè infra, 3. p. c. 9. à principio.

Et minus obstat, quod ex Pedemont. diximus d. decisione 30. quia loquitur in multum deverso easu, scilicet; quando acta transportantur ad Principem de violentia facta à judice Ecclesiastico cognitionum, in quo extrajudicialiter proceditur, & non servato juris ordine, & omnibus eius solemnitatibus postponitis, ut latè probavi supra, c. 1. & principi cap. 7. n. 1. part. quia cum tunc hac extrajudicialis defensio illi permittatur, nihil mirum, ut salem ex urbanitate, & debita reverentia Ecclesiastici interim conquefatur.

Nec obstat ultimum ex Andreæ Gaill. doctrina con-

45 sequente differentiam inter inhibitionem emanatam virtute appellationis à definitiva, & ab interlocutoria, quae quidem fallax est, quia in utraque causa cognitione requiritur, de finitiva probat Areip. in conf. 75. diligenter col. 4. Lopus allegatione 161. Roland. à Vaille conj. 77. vito n. 24. lib. 2. Vitalinus in tractatu de clausulis, in clausula nihil nova, appell. pendens, n. 23. ver. scilicet superest nunc, Covartuvian in pract. c. 24. n. 3. Minsterius singul. obser. centur. 1. decr. 31. August. Beroius conf. 119. ex ultima, n. 4. lib. 3. & alii plures relati, & sequenti à Lanceloto Roberti de attenta. 2. part. cap. 20. in praesatione, quæst. 4. num. 112. cum pluribus sequentibus. De inhibitione autem emanata vigore 46 appellationis ab interlocutori, in qua etiam exactior requiritur causa cognitionis, videtur est ceteros tacendo, per Lancelotum proxime loco relato, n. 133. cum sequentibus. Minus oblitus Staphilei doctrina de stylo testant, is enim abrogatus stat hodie expeditus per dictum Concilii Tridentini decretum cap. 7. saepe relatum, ut & nos jam probavimus supra.

Et licet in puncto juris resolutio hujus questionis 47 verissima sit, in disputando, pro qua quondam ubi observavi, vidi plures in hoc Senatu vim fieri, appellatione à supercelloria, ac inhibitoria temporali vim facere non deferentem, declaratum postmodum autem cum inter omnes judices Ecclesiasticos Ordinarios, & legatos frequentatus est, & prevaluit stylus hujusmodi inhibitionis temporalis, per Rotam pariter approbat, non immorit etiam illum attendentia suprema tribunalium, vim non fieri quotidie declarant, illi omnino non inharente, quod violentia cognitionem, de quo styllo inter judices Ecclesiasticos testantur decisiones Rotæ 402. incipit, si actor præsens, in novis, Paul. Emil. Verall. decr. 13. num. 4. lib. 2. Camill. Borell. in

summam

fol. 68. Nicoll. tractatu de concord. glos. concer. 6. foli. 44. nu. 85. i. mo 18. fol. 195. Vestius in praxi, l. 7. cap. 3. n. 27. Grayatus in additio. ad eum, n. 57. Latifelorum de attenti. 2. p. c. 12. ampli. 15. n. 1. de limi. 50. num. 184. Petrus Surd. conf. 228. n. 1. l. 2. Seaccia de appell. quib. n. 1. qui num. 6. dicit alter nullam esse appellationem, nec suspendere: remet Franc. in cap. cum si Romana, 5. num. 6. & cap. fin. sub num. 17. Cardin. Alexand. sub n. 11. appell. Gramma, d. dec. 36. num. 77. Lancelot. de attenta. d. cap. 12. ampliatione 4. nu. 2. & 3. & lim. 50. num. 7. & n. 184.

Et licet de iure in tribunali, & presentia judicis debeat præsentari secundum Surdum conf. 228. sub nu. 1. lib. 2. & alios passim: tamen de stylo sufficit, ut in officio notarii schedula appellationis præsentetur, postmodum legenda judicii, de quo tellatur Seaccia ubi proximè, n. 40. & passim alibi, vide cap. 2. n. 80. supra, hac 2. p. cui appellationi si non defert, subintrat violencia, de qua sola, & de quo solo opprellus appellans con-

55 querendus est in tribunali, actusque oppressionis, & violencia integer, & perfectus est tunc abique alterius dependentia, quia ut ejusdem judicis facta tantum appellatur, ab expeditione scilicet, & ejus tantum facta, prout est violentia, conqueritur: ergo de primo ad ultimum sequitur, ut curia, sub cuja districtu hic degit, de cuius violentia tractatur, pertinet ista cognitionis, justa l. 39. tit. 5. l. 2. recopilati. ibi: declaramus, que los tales processos vienen á cada una de las dichas audiencias, debajo cuyos límites estubiere el juez Ecclesiastico, y allí se determinen por los Oydores della, &c. junclo c. fin. & ibi glossa de foro compet. c. si peccavit 2. q. 1. c. placuit 6. q. 3. c. 1. ubi gl. & omnes de raptori. text. in l. i. C. de jurid. omnium judic. l. 1. & l. si cui. §. penult. ff. de accusatio. authenticæ qua in provinciæ, Cubi de criminis agi oporteat, cap. 1. solent, ff. de custodia reorum, l. 1. ubi senato pet. cleri, cum aliis, maxime cum delinqüente dicatur judex appellationibus legitimis non deferens, c. de priore, de applicatio. & ut delicto infligunt à iure pena; scilicet depositionis in criminalibus causis, in civilibus arbitriis gl. verbo de tanto excessu, in d. c. de priore, per text. in c. aut decreto 2. q. 2. text. in l. quoniam judicis, C. de appellationibus. Philipp. Franch. in d. c. de priore, col. fin. Ludov. Roma. conf. 500. col. 2. Marant. ubi proximè, nu. 199. & ad propolitum mirabilis ex doctrina Aloy. Ricci in praxi d. 326. quis attendenda est pro hujus membris resolutione.

Hic misericordia, magisque in specie facit ad propositum resolutio illius celebriter questionis, quam latè tractant Alber. in l. heres absens §. Labconem, & ibi Jacobin. de fando Georgio. n. 1. Curtius junior n. 2. & Lancel. Dec. ff. de judic. Paul. Caftren. in leg. si ut proponitur. & ante cum Bart. & Jacob. de Aren. n. 2. ff. ne sidejustio. Marfil. singul. 404. incipit forum, & in l. unica n. 252. C. de raptu virg. Angel. de malefic. in verbo existens Florent. n. 2. & ibi Angel. in addit. Pel. in c. fin. de foro compet. n. 15. Gabr. conclus. 1. l. 7. n. 27. i. 7. amissa. Marfil. in l. fin. n. 209. ff. de jur. omn. jud. Abb. in d. c. fin. n. 27. Maria Socin. in c. postulati de foro compet. n. 4. Dueñas reg. 378. in 3. ampliatione, Placea in Epitome delictorum. c. 15. n. 16. & 17. l. 1. Prac. Conna. iii. de inquisitione, n. 16. vers. subiungit tamen alio cau. Remig. de immunit. Ecclesiæ, fol. 116. in 5. foli. n. 3. Clarus in pract. crim. q. 18. vers. sic. item quer. Bonacosa in commun. opin. 1. p. vers. mandans fieri delictum, p. 109. in 4. col. Foller in pract. crim. verbo. audiatur excusatoris, n. 103. scilicet, qui districte punitur, & convenit in uno territorio mandat alium, ut delictum committat in alio, in quo stat, resolutio est secundum Prosperum Farin. in pract. crim. 9. 7. n. 18. vers. quia tandem dicendum, 1. tomo; quod quando sumus in eisibus, in quibus effectus ponuntur, etiam non sequatur effectus, & sic ut in solo mandato si perfectus actus delicti, etiam si

57 nondum

de appell. Bald. in Lapertuum, column. 1. Cod. de judicis, & aliis relati per Marant. de ordine judic. 6. p. titulo, de appellat. n. 12. 1. cum sequentibus. Innocent. in cap. fin. in fin. de appellat. Abb. in c. suggestum 15. sub num. 4. de appellat. Franch. in c. ut debitis, de appell. sub n. 1. nota. 3. & 9. 3. num. 12. & ibi Card. Alexand. num. 8. latè ipse Franch. in d. c. fin. sub n. 17. Card. Alexand. sub n. 11. de appellat. Speculator titulus de appell. §. nunc dicamus. n. 10. lib. 2. fol. 194. Papier. in forma appell. & sententia diffinita, in globo coram nobis, num. 11. vers. quinque, quæ sur. fol. 406. Socin. conf. 39. cap. primum sub n. 3. l. 4. Rota decr. 50. alias 29. si appellatur, sub n. 1. de appell. in novis Grammatic. decr. 50. solen. n. 76. Joan. Ferral. tradit. de appellat. lib. 2. cap. 3. n. 120. tomo 5.

Salgado de Protec. Reg.

nondum in effectum, & executionem mitteretur, tunc ad judicem degentem in districtu, ubi mandatum gestum est, ubi est mandans, delicti cognitio periret, Prosperus in hoc sequutus est Angelum, de malefic. d. verb. existens Florentiae, num. 2. in fin. Petrum à Piacâ in Epitome delictorum d.c. 15. n. 16. & 17. ubi hanc opinionem communem dicunt, & sequitur Præct. Conradi d. tit. de inquisitione, n. 17. in fin. Alexand. consil. 126. num. 13. vol. 3. Igitur quando appellatur à mandato de inhibendo, factio judici existenti in alio districtu, quantumvis nondum sit in executionem, & intimationem misum, quia ab expeditione sola posse appellari aliquando diximus *suprad.* & si non deferat, ipse judex inhibens dicitur vim commississe, & sic hic articulus violentie de per se perfectus est, sine commixione, & continentia alterius alibi facti: ergo cùm totum inveniatur gelut sub illo districtu, ubi judex inhibens est, ejus suprema Curia erit adeunda pro tollenda violentia. Riccius ubi *suprad.* n. 56.

58 In secundo autem cau, quando scilicet tantum appellatur à judge inhibito, qui postquam ibi inhibito intimata fuit, dixit inhibitus, idem quod in proxime precedenti respondendum est, ex eidem rationibus, & authoritatibus, que pariter in utroque militant, nempe, ut tribunal, sub cuius deget districtu, de ejus violentia cognoscat, solum enim queritur, ut vis tollatur, & hec a nullo alio commissa reperitur, quam ab hoc inhibito tantum, qui legitimam appellationem ab eo emissa deferre recusat, & sic ab eo solo actus hic pendet, isque solus, non aliis cognodus est deferre. Hic enim articulus violentie perfectus inventur, & complexu nullo alio admixto, & absque continentia alterius; ergo si soli tribunali supremo pertinet cognitio violentie, sub cuius districtu, & territorio sit judge Ecclesiasticus illam committens: videnda doctrina Ricci in *praxi Eccles. d. decif.* 326.

59 Tertio autem cau, quando scilicet unus judge existens in uno territorio effectualliter expeditiv inhibitionem contra alium judicem existentem in alio, qui inhibitionem obtinuerat, & ab utriusque judicis Ecclesiastici inhibentis, & inhibitio factio simul appellatur: tunc major extas difficultas: ad quam namque supremam curiam pro tollenda violentia recurrentum sit. Siquidem ad utramque nullo modo possit, cùm illa duo commixa, & complicata habeant necessarium consequentiam ad principium, ut causa scilicet, à caufo, effectaque sine unum contineat, & una causa, cuius continentia dividii non potest, nulli, *C. de judicis.* text. 60 in cap. 1. de causa poss. & propri. text. in c. 1. §. Papa, de sequentiatione poss. & fruc. & quòd utrobique notatur per Doctores, maximumque sequeretur absurdum, si in diversis tribunalibus singula, divisione facta velerantur: potuisse namque, ex eadem causa, & negotio diversa, & contraria declarations fieri, concurrente unius tribunalis decretum cum alio alterius, quod magnum foret inconveniens, ortumque, & non admittendum absurdum, secundum tradita per Feliniū in c. 1. de prescript. Socinum in cap. 2. de mutuis petitionibus, verificulo octavo fallit, & per Iff. & Decium in l. si manipulat, *C. de collatione bonorum,* & latè traditis per Boſsum de foro competen. i. 10. cum sequentibus, Propterum Farin. in præct. crim. 1. tomo, titulo de inquisitione q. 7. n. 48. vers. 3. est ratio.

62 Propri quod vitandum affirmatum arbitror, utrumque curiam, supremumque tribunal competens esse cognoscendi in solidum, de violentia super toto negotio, & causa, & utriusque judge Ecclesiastici facto, à quo simus appellatio emititur, ita ut si sensus, quod idem tribunal cognoscat, & aedetur, cuius districtu degit judge Ecclesiasticus, à quo appellatio proponitur, & sic si coram judge inhibente contingat eam interponi ab expeditione inhibitionis, & à datione pro inhibito,

ejus virtute judicis inhibiti simus pro delatione ea cu. 63 ria adeunda est pro toto cau, sub cuius districtu deger, & è contra, iuxta doctrinam huius similitudinem relatum per Joan. Andre. & Philipp. Franch. in regula in ob. de reg. jur. in 6. Abb. in cap. fin. n. 25. de foro comp. Bald. in leg. si quis non dicam rapere, col. 3. C. de Episcop. & cler. Marisi, in Lutica, num. 100. C. de raptis virg. & in l. fin. 110. ff. de juri d. omnium judic. de eo nempe, qui existens in uno territorio, seu districtu, emissa facta seu felopo, aliquem in alio territorio occidit, ut hoc cau uterque judge sit competens, secundum prefatos Doctores, & contra Bartol. & Felin. aliud sententes communem esse opinionem testantur Abb. dict. n. 25. Alber. in 4. p. flat. quest. 79. Nellus de bann in 2. p. 1. temp. qu. 8. Clarus d. q. 28. vers. item pono. Præct. Conradi, titulus de inquisitione, num. 16. vers. Attamen usque ad n. 17. Farin. ubi proxime, n. 46. & facit etiam illud mandantis, & mandatarii delictum committi in diversis territoriis existentibus, quando scilicet non solo mandato perficit delictum, ut superius diximus; sed quando postquam illud cum effectu commisum est, ut tunc utriusque territori judge competens sit ad cognitionem delicti, ut videat licet per Prosperum Farin. loco proxime citato, n. 48. ad fin. & per totum. Quid autem sit dicendum de violentiis commissis à duobus judicibus se invicem inhibentibus in diversis territoriis, seu districtibus existentibus, inferius dicimus commodiori loco.

Succedit nunc, ut inquiramus de violentiis contin. 65 gentibus circa inhibitiones inter ordinarios Ecclesiasticos, & conservatores delegatos, siquidem inter ipsos lis, & controversia oritur super competentiam jurisdictionis, cuim alicius rei, vel causa cognitio pertinet? Inque maxima confusione reperio, fusse loquuntur Cevallos, à quo vix veritas deduci potest; quatenus attinet ad articulum violentia. Nos autem distinguentes consideramus, aut inhibito expeditur à conservatore, cognoscere volente de aliquo negotio contra judicem ordinarium, qui pariter caufo ad se pertinere dicit, à qua inhibitione appellaverit pars certans circa conservacionem non comparitur, vel non conveniendum, & sic ejus jurisdictionem declinamus. In quo absolutu loquuntur Cevallos 4. p. communian opin. qu. 897. n. 441. cum duobus sequentibus, affirmat vim fieri, nulla facta mentione appellatio, an scilicet, appellatio, vel appellandum sit ab inhibitione, nec aliquo probato circa illegitimitatem appellatio, cum ut omnibus notum est, sit pars magis essentia alio hunc articulum violentie (de quo agimus) nam ad hoc, ut vis detegatur, prius inquiritur, an suisset appellatio legitima, legitimeque interposita necne, ut in c. 2. an. 64. *suprad.* hac prima parte probavi, & in proemio, & constat ex discursu operis totius: quapropter absolute & generico loquendo, si appellatio ab hujusmodi inhibitione emissa judge conservator non detulerit, iam nullam facere affirmo, cùm à sententia mere interlocutoria proponatur absque aliqua qualitate à Concil. Trid. appellatio requista, à qua minus esse l. gitam appellacionem ad principium hujus questionis, seu capituli, fati probatum reliquimus, quod non repezo, sed porro quae ibi adduximus, pro repetito habeo.

Quod tamen fallere aio, si aliqua nullitas in ipsa 66 inhibitione expedienda, intercessione dicatur, ut sursum cum circa inhibitionem perpetuam, quam circa temporalem diximus; quo cau illa confiderari quid, quando scilicet ipse judge conservator nullam prius, vel non sufficientem, (prout necessarium est) facit probacionem, seu informationem qualitatibus sue jurisdictionis, nempe manifeste, & notoria injurie, & violentia, in quo solo ejus jurisdictione fundatur: in text. c. 1. 67 de officio & potestate judicis delegati, lib. 6. cap. fin. codem titulo, Concil. Trident. sess. 7. cap. 14. & sess. 24. cap. 5.

cens in causa de facto procedat ad ulteriora, inhiben- 75 do, ante aquam iuxta Concilium Trid. ab arbitris hoc competencia terroinetur: nam cùm ejus decreto ex-prele disponatur, tradaturque pro forma, ut inter ordinarium, & conservatores orta controversia per arbitros electos terminetur, & interim quiescant in causa, in sess. 13. c. 5. ibi, aut si qua inter ipsos judicos conservatores, & ordinarium controversia super competencia jurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec super suspensionis, aut jurisdictionis competencia fuerit judicatum, &c.

Et tunc à tal inhibitione emissa appellatio dupli- 76 citate potest legitima reputari. Primo, quia à judge conquefcere debente, & ad ulteriora procedente, appellatio etiam jure civili admittitur: text. est in l. sive pars, ubi notatur *C. de dilationibus;* text. in c. significante, de appellat. ubi Philipp. Franch. & alii. Et quia à judge, qui post oppositam sibi exceptionem declinatur, ad ulteriora procedit, licet posse appellari, notant omnes in authentica habita, per glofiam ibi *C. ne filius pro parte,* & notat Philipp. Franch. in c. ex parte, ubi latè de appell. ergo in nostro cau idem est dicendum. Et probatur etiam ex his, que latè prosequuntur sumus supra, hac 2. p. c. 6. n. 2. & infra, 4. p. c. 13. per totum ab inordinato processu emissa, juncis verbis Concilii Trident. in d. c. 5. (nequaquam in causa procedatur, donec super suspensionis, vel jurisdictionis competencia judicatum, &c.) quibus verbis ordinem procedendis describi constat.

Deinde quoniam isthac sic expedita inhibitione est 78 nulla, cùm expendatur tempus, quo judicis officium debet conquefcere, & est actus attentatus, ita tenent Philipp. Franch. in d. c. significante, de appell. n. 5. decitio Rota 37. alias 46. nota, quid si judex, n. 2. de appell. in antiqu. Nicolao Milis in repertorio, in verbo, jurisdictione fol. 194. & quod sit ipso jure nullus, tunc gestus post appellationem legitimam, vel regulacionem, tradit Probus in add. ad Joan. Mona. in rubr. uscite penden. in 6. & est decisio inter resolutio per Thomam de Tanis 108. incipit in eandem Parif. consil. 106. Bonifacius, nu. 14. lib. 4. Bald. & Cin. in d. l. sive pars, C. de dilation. Lap. alleg. 2. subnu. 7. Rot. in decif. 37. ergo cùm sit inhibito nulla, appellatio ab ea legitima debet reputari, & per consequens vim fieri manifestam, si ei non deferatur, in Senatu declarandum, ex his que dicta sunt hoc capite millies.

Quod adeo procedit, ut judge ordinarius nullo modo teneatur parere huic inhibitioni, sic de facto expedita, cùm conservator dubiam, delegatus vero fundatam, & radicatam habeat à jure jurisdictionem, ita Rota decif. 58. de appellat. in novis, & dec. 75. co- 79 dem tit. in antiquis. Surdus consil. 242. nu. 35. lib. 3. De sociis consil. 460. nu. 20. lib. 3. Corneus nu. 25. lib. 3. Parisus consil. 158. n. 9. & 21. volum. 3. n. 1. Socinus junior consil. 43. col. 4. Mandol. in tractatu de inhibitio. quæst. 28. n. 2. Roland. consil. 26. volum. 2. Vanius de nullit. ex defect. juris. n. 142. Cov. in practicis, q. 24. n. 3. cùm idem sit judicandum de inhibitione nulla; minus solemniter, & minus canonice expedita, sicut de iusta, & contra ius, ut ista est evidenter, text. in c. 2. de integ. ref. & ibi Abb. nu. 5. Paul. Parisius loca proxime citato, n. 11. Surdus consil. 224. consil. 34. Mar- 20 ta de jurid. 2. part. c. 4. ubi explicat, an quilibet judge possit cognoscere, an sua sit jurisdictione, & an possit ab altero inhiberi, tenet in terminis hujus fundamenti Cevallos 4. p. commun. opinion. quæst. 897. n. 85. cum sequentibus.

Ad id etiam bene ponderanda loca Concilii Trident. sess. 7. cap. 4. ibi, inhibitionibus adversus premia nequaquam valitatis (in d. c. 20. sess. 24. ibi, nullia inhibitione executionem quo modo impedit.) & in cap. 1. sessione 13. ibi, nec Episcopus, seu Vicarius appellat. Salgado de Protect. Reg.

256 De Regia protcct. vi oppress. appell.

appellacioni hujusmodi tanquam frivole deferre tenantur, sed ea, quæcumque inhibito ab appellatio-
nis judge emanata, non obstante, ad ulteriora valeat
procedere, &c. Ex quorum iurium, & decretorum
verbis expressis constat, frivolis inhibitionibus, &
contra ius expeditis, nequaquam parendum esse, quod
etiam adverit Gevallos loc. cit. quæ supra, cap. 10. s. 24.
de reform. & c. 14. s. 25. de reform. volui intelligere,
82 & interpretari Gonzal. de Paz in præz. s. part. tom. 2.
cap. unic. num. 14. secundum intellectum, & interpretationem
a nobis suprad., num. 26. traditam textu, in
cap. Romana, §. 8. autem post sententiam, & appetitum
in d. dum probavimus, textum illum, dum disponit,
inhibitione expedita a superiori in casibus a jure alias
inappellabiliibus parendum esse, & supercedendum in
executione sententie, à qua appellatum est; procedere,
quando iudex superior ultra causa cognitionem requiri-
tam à jure quibuslibet inhibitionibus, in his quæ ex-
pediuntur in casibus, quibus à jure prohibetur, applicari
sunt cognoscendi; an appellatio admittenda sit, vel
non, secus autem quando iudex superior, hanc causæ
cognitionem sumil non adhibuit.

83 Quæ interpretatione verissima est, & tenenda gene-
raliter, de quo 3. part. cap. 14. à num. 68. tamen quæ-
tenus Gonzal. de Paz ibi affirmat, illa decreta Concili-
i pariter esse intelligenda, juxta illam, ita ut Episco-
pus, vel ejus Vicarius supercedere teneantur in execu-
tione illarum sententiarum, (de quibus in d. Trid. locis)
intimata bifi inhibitione cum præfata causa cognitione,
expedita; ille nimis perperam fallitur, cum illis decre-
tis, & casibus permisum sit, Ordinario exequi, & non
obtemperare inhibitionibus ob illorum decretorum
specialitatem, & expressam providentiam.

Etenim licet singula jura tam Concilii, quam cap.
Romana, procedunt inhibitionibus, & casibus prohibi-
bitis appellare, diversa tamen sunt in dispositione,
quoniam Trid. decreta non se continere sub terminis, & limitibus d. cap. Romana. §. fin. autem, sed ultrà
procedunt, clarissime providentia, ut his in casibus
nulla inhibitione executionem impedit, quoniam ad ul-
teriora procedatur ex his, quæ adducit Lanceloto, & his, quæ suprad., hoc c. 91
dixi, succedit, cum appellatio legitima sit, quam justificat nullitas, ut vim faciat manifestam instando pro
actus nullius executione, ideo deferendum declaratur. E converso autem, cum apud alium iudicem tota
remaneat jurisdictione, ac totius causæ in solidum cognitio-
ne, nulli fit injuria, nec violencia, ea utendo, & canonicæ
inhibendo, juxta regulam, qui iure suo, de regulis
jur. in 6. quare huic iudici causam remittendam, ut ad
ulteriora procedat, in Senatu declarabitur, pariter, &
vim non facete appellatio ab eo, ejusque inhibitoria
interpositæ non deferente, cum à iusta, & canonica
inhibitione, tanquam ab interlocutoria mera non ap-
pellare, probati à principio hujus capituli.

Quomodo autem cognoscetur, quia iudicium ha-
beat jurisdictionem, qualeque horum duorum rescri-
ptorum prevalebat, an forte temporis anterioritatem sit
standum: Et brevibus resolve: quid est ad hoc ut secun-
dum rescriptum etiam de priori non faciens mentionem,
ei prevaleat. Tria simul circa ipsum concurrende
necessarij prior, scilicet, presentatio coram suo iudice,
prior citato ejus virtute emanata, & prior citato
exceptione; nempe quando citatur virtute secundi rescri-
pti exceptio de suo rescripto, allegando aliud se habere,
& hoc antequam illud suo iudicii presentaret, quia his
tribus requisiti, simili concurrentibus in secundo res-
cripto, ipsum prævalebit, justa c. ut debitus honor, ap-
pell. ejusque communem intelligendi modum, commun-
nemque conclusionem, quam sequuntur, ibi Abb. Pa-
norum Perusini, Præpositus, & Decius, & hos Martinus
Navari, in præfect. c. cùm contingat 12. causa multa in
princ. quam quam probant Panor. Imola, Felin. Dec.
& Rjpa in cap. 1. de rescriptis, & an enim vera sit;
quod rescriptum primum præsentatum erat genera-
le, secundum verò præsentatum speciale, vide eundem
Nav. ibi, ubi etiam de aliis dubiis videbis.

Ideoque omnes inhibitiones, quantumvis canonica
causa cognitione expedite, comprehensæ, & ex-
clusæ sententia in dictorum decretorum casibus, ut
clarè demonstrant. Maximè ex natura & virtute di-
ctionum, quibus utinam, prout est dictio (nulla)
dictio (quæcumque) & dictio (quo modo) ut de
dictione (nulla) quæ cùm sit negativa universalis, seu
generaliter concepta totum excludit, late dicit Decius
in conf. 3. diligenter, column. 4. numero 4. latit. Tira-
quelli, in l. boves, §. hoc sermone, in 7. limit. num. 4 ff de
verb. signif. Roland. à Valle in tractat. de lucro dotis.
86 quæst. 3. num. 7. & Alciat. conf. 6. nu. 17 lib. 4. & dictio-
ne (quæcumque) quæ est apta comprehendere omnes
casus, etiam expressi majorates. Fel. cap. de quartan. 15.
de præf. Gome. in reg. de triennali, quæst. 2. versic.
tamen iste Crescentius decisi. de privilegiis. Cæsar de Graf.
87 s. decisi. & 6. & Decif. 2. n. 3. 4. & 5. cum allegatis per
eum eodem tit. de privilegiis: dictiōne autem (quo
modo) iudicendae ea, quæ alias non comprehen-

Pars II. Cap. XI.

257

- primum rescriptum revocatum est per secundum, vel
alia causa, sive dubium sit in facto, sive in iure, poten-
tia fuit, & semel cognoscere, an sua sit jurisdictionis,
si neuter eorum alteri vult hanc competentiam termi-
nandam cedere; si autem ita simili cognoscentes dis-
cordant, eligendi sint arbitrii, ut hoc faciant, text. in c.
pastoralis, de rescriptis, per quem ita tenent Innocent.
95 Antonius de Botrio, Abb. Fel. & Decius in eodem cap.
pastoralis, quos etiam sequitur Marta de jurisdicione,
2. p. cap. 4. nr. 4. & 14. cum generali sit, ut quilibet
iudex possit cognoscere, an sua sit jurisdictionis, ut de
legato probatur in l. præscriptis, C. si contra ius, vel
iustitiam publicam, ubi Bart. & est casus in cap. super
literis de rescript. in fin. & d. c. pastoralis, ubi Inoc. &
in c. ex parte, ubi Abb. in 3. nota eodem titulo, de quo &
alii eiusdem judicibus Marta videtur loco proxime re-
latio à princ. Sed etiam procedit adhuc præfata resolu-
tio, quando nondum ita determinatum sit quia ex re-
scriptorum, & processus inspectione satis notoriæ appa-
rebit in Curia, cuius jurisdictione sit, quinam ea caret,
ut articulus violencia, & detegi, & determinari queat,
quale sit anterior rescriptum, quale prius praesumptum,
quale prius exceptum, quale generale, quale ve-
ro speciale, & quale alterius mentionem faciens.
- 97 Ultimo loco los offert ad quam curiam recurrendum
sit pro tollenda violencia, quando illi iudices se ad-
vicem inhibentes degunt in diversis districtibus, in
quibus singula tribunalia suprema resident. Et ne le-
ctoris animum suspicatur, brevibus resolvo, ut ad
hanc questionem trahamus omnes doctrinas, & distinc-
tiones, quas in hoc capite in alio similis proposito ad-
duximus, illud prius oculis habendum, ut inspicatur, a cuius
judicis folio facta, & gravamine appellatur. Nam ad
curiam tunc sub cuius districtu ipse iudex deget, re-
currendum est; pro violentia tollenda; si autem ultra-
que pars appellat a cuiuslibet iudicis inhibitione, quia
tunc hic articulus effectus est unum coniunctum, qualibet
curia adire potest; pro utriusque iudicis violentia
cognoscenda, continetia causa dividatur, juxta ea
que latè forsan probavi, & sic de singulis.
- Ceteras autem difficultates, que circa inhibitiones
accidunt, cognitis, & visis principiis, & doctrinis hoc
in capite adscriptis, faciliter per te solum vincere pos-
tes: vide circa hanc difficultatem mirabiles doctrinas,
quas adducimus infra 4. part. cap. 4. ante fin. verificatio
ultimo pro necessario complemento, n. 41. & vide ju-
p. cap. 2. §... ad fin. 1. p. a. n. 16.
-
- CAPUT XI.
- A sententia reddendæ rationis contra admini-
stratorem rei pia, vel profana latæ, appellatio
emissa non defertens, an vim faciat.
- SUMMARIUM.
- Trid. s. 22. de ref. c. 9. circa reddendam rationem su-
gulis annis per administratores Ecclesiæ etiam laicos.
  - Ad rationem reddendam, si ex fundatione, aut con-
suetudine aliqui sint deputati rei pia, Ordinarius
etiam adhibetur.
  - Ratio reddenda. Ordinario administrationis rei pia,
etiam in fundatione probatur exp̄s̄.
  - Rationis reddenda sententia contra administratorem
merē interlocutoria est.
  - Rationis reddenda à sententia contra administratorem
rei, vel loci pia, appellatio non esse deferendum,
omnes convenient.
  - Rationis reddenda à sententia contra administratorem
rei profana, an appellatio non defertens, vim faciat.
  - Ratio reddenda coram proprio Episcopo, nec ante ad
Salgado de Proct. Reg.
  - Metropolitanum permititur reddere.
  - A causa sententia an appellatio admittatur.
  - Appellatio prohibito ex natura causa, ut in ali-
mentis, &c. est privilegium: quando verò ex odio,
ut in contumace, confesso, &c. est pena.
  - Rationem non redentes debito tempore odio lex ha-
bet;
  - Omnis ab statuto habetur pro omni maximè in dif-
positionibus frictis.
  - Rationis reddende à sententia contra administrato-
rem rei profana, appellatio non esse deferendum;
  - Rationem sive administrationis iure divino reddere,
administrator tenetur.
  - Rationem administrationis reddere omnibus
  - Administrator sive necessarius, sive voluntarius, free
à jure, sive à jude, vel bonitate constitutus, &
etiam sine mandato.
  - Rationem reddere tenetur etiam summus Pontifex, si
sit administrator.
  - A sententia lata in observantia juris ita disponenit
appellatio non defertur.
  - Appellari nequit, ne fiat quod de jure fieri debet.
  - Appellari nequit à iuri dispositione.
  - Rationis reddenda à sententia appellatio frivola est;
quia nullum juris effectum fortis potest.
  - Rationis reddende sententia est merē interlocutoria;
aliam expellans post se calculationibus peractis, &
de præz.
  - Ex calculatione, & computatione rationis admini-
strator creditor potest apparere, interim autem nullus debitus judicatur.
  - Rationis reddende sententia urique parti & com-
munis, & favorabilis est.
  - Auth. de sancti Episc. §. economos collat. 9. in-
terpres.
  - Administratoribus appellatio denegatur à sententia
reddende rationis propriæ odiorum, quo habentur à
jure ob non redditum debito tempore.
  - Et in favore administrationis reddende à jure consi-
deratum, ibid.
  - Pia causa non prohibet appellacionem de per se.
  - Ratio eadem quando est in pluribus casibus, patitur
deciduntur non per extencionem.
  - Etiam in dispositione odiorum, & penali.
  - Retractions permisus inter conjuges etiam extenditur
ad locos extraneos.
  - A sententia reliquatorum hoc est, de alcance, appel-
latione non dicuntur.
  - Rationis reddenda à præcepto contra administra-
torem rerum profanarum non potest appellari.
  - Tutor, seu ejus hæres non potest appellare à senten-
tia de reddenda ratione tutela.
  - Dispositio coninens favorem, & odium, tota judica-
tur favorabilis.
  - Causus omnibus similis expresso ex identitate rationis
parties in dispositione comprehenditur.
  - Rationis reddenda sententia contra administratorem
rei pia, vel persona excludit appellacionem, si ap-
pareat illam administratorem fuisse non alias.
  - Dispositio non verificatur, nisi prius verificetur qua-
litatis, super quo fundatur.
  - Rationem reddere qui de jure non tenentur, vel qui
tenentur, si ante tempus compellantur, possunt ap-
pellare suspenſive.
  - Rationum calculatio, & computatio postquam calcu-
latores suis dedederunt vota, privatis tamen, an ap-
pellatione suspenditur ante partium recognitionem,
& approbationem coram iudice.
  - Rationes, & calculationes si transacte in contractu
executionem habent, sicut ceteri contractus.
  - Rationum computa, hoc est, ei final alcance, quo
modo